

Гуліта Ю.В.

студентка;

Ігнатова О.М.

кандидат педагогічних наук, доцент,

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського

ЗАСТОСУВАННЯ ВПРАВ ТА ЗАВДАНЬ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ДИГІТАЛЬНИХ ЗАСОБІВ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ

Особливості методики навчання іноземних мов полягає в диференціюванні та інтеграції навчання учнів у формуванні мовних навичок (фонетичних, лексичних і граматичних) й мовленнєвих умінь (аудіювання, говоріння, письма та читання). Проблематичним є те, що без використання сучасних засобів навчання школярі чують зразки вимови лише у виконанні вчителів. Застосування технічних і дигітальних медіазасобів дозволяє чути й бачити носіїв мови в записах або онлайн, побачити притаманну артикуляцію під час мовлення.

Основною метою навчання лексики є створення необхідних передумов для формування мовної діяльності. Управління увагою школярів за допомогою дигітальних медіа засобів полягає:

- у використанні матеріалу, цікавого в змістовному плані;
- у забезпеченні кожному учневі розуміння / усвідомлення сенсу (мотивів і цілей), які пропонуються, і вправ;
- у забезпеченні знання способу виконання вправ;
- у створенні обстановки, яка має допомагати зосередженню і невимушеному спілкуванню.

Пам'ять старшокласників досить розвинена, проте легко і швидко учні запам'ятовують те, що викликає емоційний відгук та відповідає їхнім інтересам. Тому на уроках німецької мови доцільно організувати ознайомлення дітей з мовними засобами спілкування і тренування учнів у вживанні лексичного та граматичного матеріалу в ситуаціях, які пов'язані з інтересами й створюють мотиви для спілкування та взаємодії учнів між собою. Тут допоможуть дигітальні пристрої:

- підручники з цифровими додатками;
- інтерактивні онлайн-вправи;
- Інтернет із автентичними матеріалами: онлайн-журнали, статті, рекламні ролики, інтерв'ю, фільми тощо;
- власні мобільні пристрої;
- фотокамера (урок стає сучасним та креативним, орієнтованим на учнів (їх інтереси та життя за стінами закладу середньої освіти, ефективним (всі зацікавлені і уважно слухають, продуктивним (при демонстрації фото необхідно робити короткі коментарі, пояснення);
- відеокамера (учні знімають відеосюжети самостійно, а в класі відбувається перегляд і оцінювання всіх робіт);
- диктофон (записування в аудіо-форматі відповідей на певні запитання однокласників, прослуховування у групах записів із диктофону для подальшого виконання завдань: аналіз прослуханого і складання статистики або написання і презентація доповіді);
- смарт-дошка.

Тож, розглянемо вправи та завдання для формування лексичної компетенції на основі доступних в освітньому процесі дигітальних засобів. Досить багато завдань є в підручниках із цифровими додатками, коли учні мають змогу проявити свої знання з німецької, уважність та вміння орієнтуватися. Так, засвоєнню лексичних одиниць сприяють вправи *Zwischendurch Übungen*. Наприклад, учні повинні проявити свої знання про Федеративну Республіку Німеччини, переглянути відео і назвати:

- найбільші міста (*Großstädte*);
- найбільші річки (*große Flüsse*);
- найбільші федеральні землі (*große Bundesländer*);
- федеральних канцлерів (*Bundeskanzler*);
- сусідні держави (*Nachbarländer*);
- марки автомобілів (*Automarken*);
- футболістів (*Fussballspieler*);
- партії (*Parteien*).

Почати використовувати інформаційні технології на уроках німецької можна, маючи всього лише базові навички роботи з комп'ютером. Для отримання доступу до величезних онлайн-ресурсів, збереження й опрацювання текстів та інших мовних матеріалів достатньо вміти працювати з текстовим редактором (наприклад, Microsoft Word) і мати початкові навички роботи в Інтернеті [2, с. 73].

Тому популярними на уроках німецької мови стали завдання з презентаціями. Вчителі використовують їх для мовної розминки або активізації лексичних знань, а також на підсумковому уроці – учні можуть коментувати слайди презентації, описувати, те що на них бачать, розвиваючи свої розмовні навички [3, с. 56]. Наступний етап практичної роботи із презентаціями – створення їх учнями [1, с. 22].

Аби перевірити лексичні знання учнів, вчителі поводять онлайн-тестування. Інтерактивні тести, як і тести в навчальних програмах можуть бути в цікавій ігровій формі, що також важливо для підвищення мотивації учнів. Наприклад: *Jetzt wiederholen wir Gerichte. Nehmt, bitte, Plätze an unseren Computern und übt einen Test. Ich gebe euch 5 (10) Minuten.*

Сайтів, котрі можна для цього використовувати, багато. До прикладу:

www.goethe.de

www.testdaf.de

www.iik-duesseldorf.de/ctest/ctestwirt.txt.php3

www.deutsch-lernen.com/virtual/test_kurz_einleitung.htm та інші.

Використання дигітальних засобів у формуванні лексичних навичок учнів за допомогою диктофону або відео, яке вони знімають, забезпечує організацію продуктивної самостійної їх роботи. Під час записів власних висловлювань чи однокласників / ровесників учні мають можливість порівняти вимову, міміку, жести з відповідними в суб'єктивних записах (аудіо чи відео). Такі прийоми забезпечують надання висловлюванням позитивно емоційного та особистісного забарвлення.

У період карантину внаслідок масового поширення вірусу COVID-19 всі контрольні завдання учні повинні виконувати виключно у форматі WORD та відсилати на електронну пошту вчителя. Також для збагачення словникового запасу старшокласникам рекомендується переглядати відеофільми на німецькій мові за посиланнями:

– *Ticket nach Berlin*

<https://www.youtube.com/watch?v=HdXNOi2kWPM&feature=youtu.be>

– *Das ist meine Schule*

<https://www.youtube.com/watch?v=Nw1L2RbkdMc&feature=youtu.be>

– *Das Lied „Das alles ist Deutschland»*

<https://www.youtube.com/watch?v=Gqydj2zW-Wo&feature=youtu.be>

Для повторення, наприклад:

– Тема *Reisen. Подорожі*

Переглянути відеоурок «Подорожі. Найвідоміші туристичні напрямки» за посиланням:

<https://www.youtube.com/watch?v=y9ec9V0eioY>

– Пройти онлайн тестування

<https://naurok.com.ua/test/8-pidsumkova-robota-410176.html>

– Тема: *Feste und Bräuche*. Свята і звичаї

Feste und Feiertage das Datum Folge 3

<https://www.youtube.com/watch?v=XgsisBlT-Kk>

– Пройти онлайн тестування

<https://naurok.com.ua/test/feste-und-br-uche-223118.html>

Виконані завдання учні надсилають для перевірки приватними повідомлення на електронну адресу [4, с. 68].

Варто наголосити, що використання дигітальних технологій зробило можливим навчання не тільки на уроках з учителем, але й самостійно. Популярності набуває новий формат навчання – «перевернутий клас», у якому учні готуються до уроку вдома, проглядаючи відео та виконуючи завдання до них, а на уроках більшість уваги приділяється аналізу і обговоренню пройденого самостійно матеріалу.

В умовах дистанційного навчання, внаслідок масового поширення пандемії COVID-19, вчителі проводять уроки через Skype (перевага віддається premium пакету Skype, Zoom; вони дозволяють підключати до 30 учнів, потребують зв'язку хорошої якості) та мають досвід роботи з різними навчальними платформами.

Тож, взаємна довіра, рівноправність, партнерство в спілкуванні, використання сучасних дигітальних медіа засобів викликає в учнів задоволення від навчального процесу, бажання брати в ньому участь. Однак, потрібно постійно контролювати процес досягнення поставлених цілей, а у випадку невдачі змінювати тактику роботи, шукати та виправляти недоліки.

Список використаних джерел:

1. Електронне портфоліо вчителя іноземної мови / упоряд. Т. Михайленко, Ю. Клименко, Л. Горбач. – Київ: Редакції газет гуманітарного циклу, 2013. – 104 с.
2. Інтерактивні прийоми у вивченні німецької мови / упоряд. Л. Горбач. – Київ: Шкільний світ, 2011. – 128 с.
3. Полонська Т.К. Профільне навчання іноземної мови учнів старшої школи: метод. рек. / Т.К. Полонська. – К.: Педагогічна думка, 2014 – 80 с.
4. Steinhoff A. Lernmedien Deutsch als Fremdsprache und die Vermittlung des Passivs. – IUDICIUM Verlag GmbH München, 2011. – 312 s.